
Reversed seeing
Widzenie odwrócone
REVERSED SEEING
REVERSED SEEING

REVERSED SEEING

Reversed seeing / *Widzenie odwrócone*

REVERSED SEEING

Reversed seeing / *Widzenie odwrócone*

SPIS TREŚCI

Reversed seeing **8**

Wystawa — Reversed seeing / *Widzenie odwrócone* **11**

Natalia Brandt— Four Quarters of the Globe / *Cztery strony świata* **17**

Wojciech Gorączniak — Attempts of Symmetry / *Próby symetrii* **27**

Maryna Mazur — East, West, North, South / *Wschód, Zachód, Północ, Południe* **37**

Mikołaj Poliński i **Misa Shimomura** — Reversed Fugue / *Odwrócona fuga* **47**

Paweł Polus — Vanishing Things / *Rzeczy znikające* **57**

Jarosław Szelest — Commemorations / *Utrwalenia* **65**

Komcert **75**

Noty biograficzne **80**

REVERSED SEEING[1]

Pierwszym impulsem do przygotowania wystawy „Reversed seeing" była rozmowa z Panem Osami Hattori, twórcą i dyrektorem Contemporary Art Museum Ise. Zainteresowała go wówczas książka dokumentująca prezentacje artystów w Galerii Naprzeciw w Poznaniu. Pan Hattori odebrał przywołane w tej publikacji prace w sposób inny niż ten, do którego przywykłem – zwrócił uwagę na rzeczy, którym poświęcam mniejszą uwagę.

Szczególnie zapisał mi się w pamięci jego komentarz do realizacji *System/Antysystem* (2005) Pawła Polusa, instalacji rysunkowej *Reminiscencje* (2008) Natalii Brandt oraz do serii obrazów olejnych *Nieme znaczenia* (2011) Wojciecha Gorączniaka. Intrygowała go w nich pewna wspólna cecha, którą określił jako „konsekwentna konstrukcja", rodzaj geometrycznego rygoru. Sądzę, że dla Pana Hattori był to element tożsamy z odmienną kulturą, odwołującą się do zupełnie innej tradycji wizualnej, odmiennego odczuwania rzeczywistości i interpretowania przestrzeni. To „inne" spojrzenie stało się inspiracją dla wystawy i myślą towarzyszącą pierwszej japońskiej prezentacji artystów związanych z Galerią Naprzeciw.

Naprzeciw oraz prezentowane w tej galerii prace pozostają w szczególnym związku z przestrzenią – miejscem, które na co dzień jest pracownią artystyczną[2], a więc obszarem poszukiwań twórczych, dyskusji, sprawdzania nowych rozwiązań, a które na czas prezentacji zamienia się w autonomiczną przestrzeń wystawienniczą. Naprzeciw nie ma określonego programu, promującego konkretne medium artystyczne czy specyficzną estetykę. Istotę stanowi odpowiedzialna, indywidualna i krytyczna postawa zaproszanego artysty, jego otwartość na to, co w sztuce aktualne i ważne.

Naprzeciw stało się nie tylko miejscem wymiany idei, języków artystycznych oraz różnych wizji świata, ale również przestrzenią przenikania się odmiennych kontekstów kulturowych, przestrzenią

1 Pol. „Widzenie odwrócone".

2 Galeria Naprzeciw wykorzystuje do wystaw pracownię rysunku z samodzielnym wejściem, mieszczącą się w Uniwersytecie Artystycznym w Poznaniu przy ul. Solnej 4.

otwartą na dialog i zbliżenie z odległymi ośrodkami artystycznymi. Wymiana ta w moim przekonaniu jest w pewnym sensie inspirowana ruchami zainicjowanymi już w sztuce ubiegłego wieku. Wówczas poszukiwania artystów otworzyły się na zupełnie nowe obszary i formy artykulacji artystycznej. Działalność grupy Gutai, mail art, Fluxus, Idea NET-u[3] oraz prowadzona w Poznaniu przez Jarosława Kozłowskiego Galeria Akumulatory 2, jak również inne inicjatywy pozainstytucjonalne umożliwiły zbliżenie, często bardzo od siebie oddalonych, ośrodków artystycznych. Impulsem do tych aktywności stała się potrzeba przekraczania granic, wymiana myśli i koncepcji twórczych.

Ten międzykulturowy dialog ma miejsce również dzisiaj. Odkrywane są inne przestrzenie sztuki, tworzone nowe inicjatywy, stawiane nowe problemy artystyczne – jednym z nich stała się wystawa „Reversed Seeing". Idea „widzenia odwróconego", czytania w inny sposób, oparta była na różnorodności postaw i języków artystycznych oraz na próbie zaprezentowania w nowym kontekście idei plastycznych podejmowanych już wcześniej w Galerii Naprzeciw. W ten sposób powstały: *Cardinal directions* (*Cztery strony świata*) Natalii Brandt, *East, West, North, South* (*Wschód, Zachód, Północ, Południe*) Maryny Mazur, *Vanishing Things* (*Rzeczy znikające*) Pawła Polusa, a także *Commemorations* (*Utrwalenia*) Jarosława Szelesta i *Attempts of Symmetry* (*Próby symetrii*) Wojciecha Gorączniaka oraz *Reversed fugue* mojego autorstwa, dedykowana wykonaniu fortepianowemu Misy Shimomury. Książkę dopełniają fotografie otoczenia, będące spojrzeniami autorów wystawy na kontekst, w którym została ona zrealizowana oraz prace inspirowane samą podróżą do Japonii.
M.P.

3 NET idea (manifest) „Sieci" została sformułowana w 1971 roku przez artystę Jarosława Kozłowskiego oraz historyka i krytyka sztuki Andrzeja Kostołowskiego.

WYSTAWA
REVERSED SEEING
WIDZENIE ODWRÓCONE

ARTYŚCI

NATALIA BRANDT

>> FOUR QUARTERS OF THE GLOBE
Cztery strony świata

CZTERY STRONY ŚWIATA

wschód – zachód – północ – południe
wschód – zachód – południe – północ
wschód – północ – południe – zachód
wschód – północ – zachód – południe
wschód – południe – zachód – północ
wschód – południe – północ – zachód

północ – południe – wschód – zachód
północ – południe – zachód – wschód
północ – wschód – zachód – południe
północ – wschód – południe – zachód
północ – zachód – południe – wschód
północ – zachód – wschód – południe

zachód – wschód – południe – północ
zachód – wschód – północ – południe
zachód – północ – południe – wschód
zachód – północ – wschód – południe
zachód – południe – wschód – północ
zachód – południe – północ – wschód

południe – zachód – wschód – północ
południe – zachód – północ – wschód
południe – północ – wschód – zachód
południe – północ – zachód – wschód
południe – wschód – zachód – północ
południe – wschód – północ – zachód

Gdzie jest mój wschód?
Gdzie jest mój zachód?
Gdzie jest moje południe?
Gdzie jest moja północ?

Gdzie jest Twój wschód?
Gdzie jest Twój zachód?
Gdzie jest Twoje Południe?
Gdzie jest Twoja Północ?

地球の四方

東 – 西 – 南 – 北
東 – 西 – 南 – 北
東 – 北 – 南 – 西
東 – 北 – 西 – 南
東 – 南 – 西 – 北
東 – 南 – 北 – 西

西 – 東 – 南 – 北
西 – 東 – 南 – 南
西 – 北 – 南 – 東
西 – 北 – 東 – 南
西 – 南 – 東 – 北
西 – 南 – 北 – 東

北 – 南 – 東 – 西
北 – 南 – 西 – 東
北 – 東 – 西 – 南
北 – 東 – 南 – 西
北 – 西 – 南 – 東
北 – 西 – 東 – 南

南 – 西 – 東 – 北
南 – 西 – 北 – 東
南 – 北 – 東 – 西
南 – 北 – 西 – 東
南 – 東 – 西 – 北
南 – 東 – 北 – 西

私の東はどこ?
私の西はどこ?
私の南はどこ?
私の北はどこ?

あなたの東はどこ?
あなたの西はどこ?
あなたの南はどこ?
あなたの北はどこ?

4 rysunki-obiekty, 100 × 70 × 20 cm każdy
—tłusta pastel, węgiel drzewny na płycie pilśniowej,
rysunek w przestrzeni, 2008–2018

projekcja wideo, 1’24’’ – pętla, 2018

widok wystawy „Reversed Seeing”,
Contemporary Art Museum Ise,
Japonia 2018

地球の四方 / Cztery strony świata, 2018
42,3×52,2 cm

地球の四方 / Cztery strony świata, 2018
32,3×42,3 cm

ンション
電話 0596-28-1339
www.kinkimanshon.com
んじゅう 松や
宇治山田店
サイレンを聞いたら
110番をお願いします。
三重県警察
800m
外
街頭緊急警報装置
きんきゅうボタン

WOJCIECH GORĄCZNIAK

>> ATTEMPTS OF SYMMETRY
Próby symetrii

Kilkanaście prac na papierze powstało z rozmyślań o podwójności, równoległości, symetrii trwania zjawisk i rzeczy. Zaczęło się od przekreślenia kartki papieru dwiema przekątnymi i od wariacji na podstawie tego prostego układu. Potem pojawiły się elementy figuratywne: obserwujące się wzajemnie głowy, oświetlające się („patrzące na siebie") lampy, postaci przesłuchujące siebie nawzajem oraz inne sytuacje, których przedstawienie wiąże się z symetrycznym podziałem kompozycji.

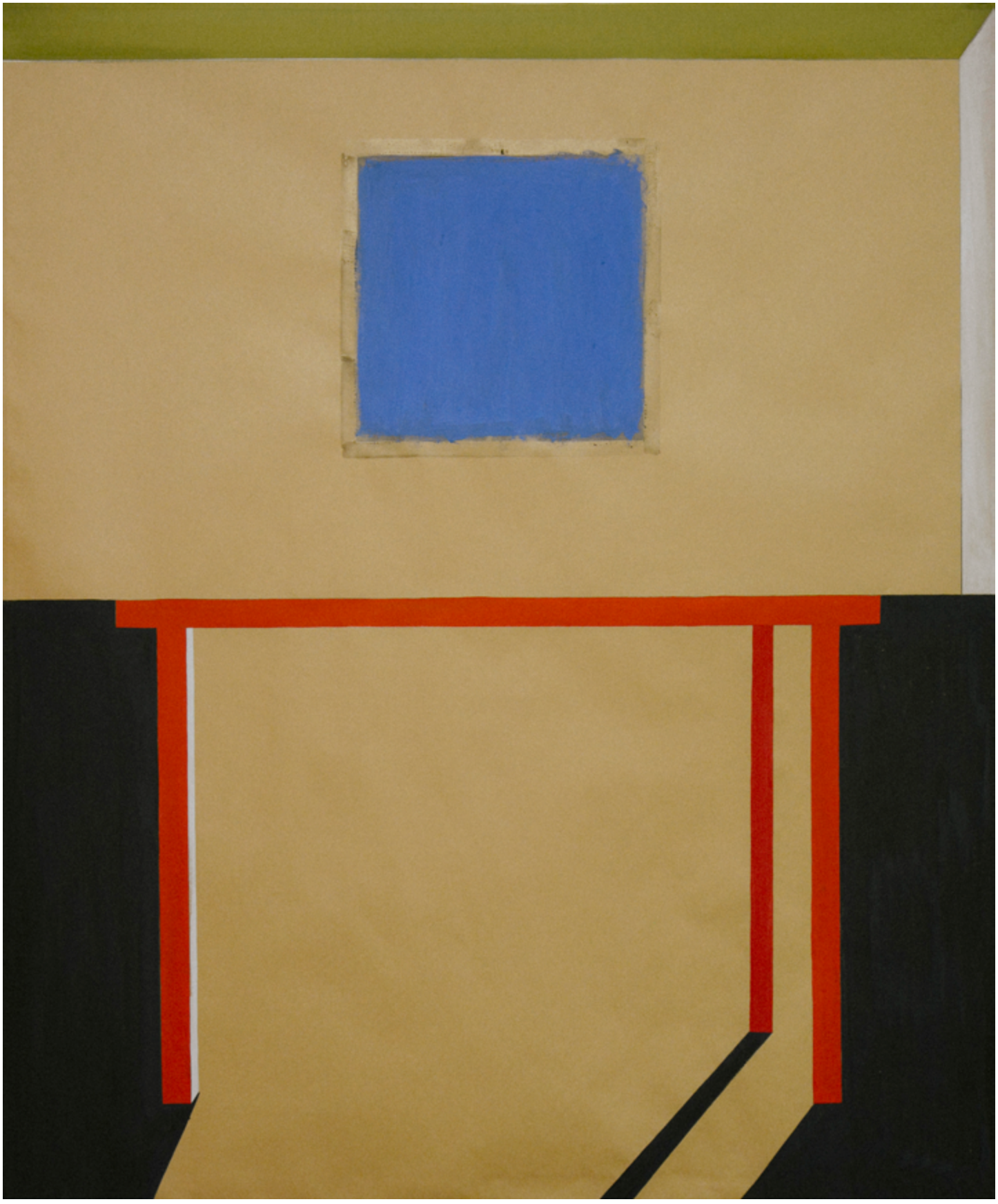

„Zapalić, zgasić”,
gwasz na papierze, 130 × 100 cm, 2018 (lampy)

„Czerwony stół, niebieski kwadrat”,
gwasz na papierze, 126 × 105 cm, 2018

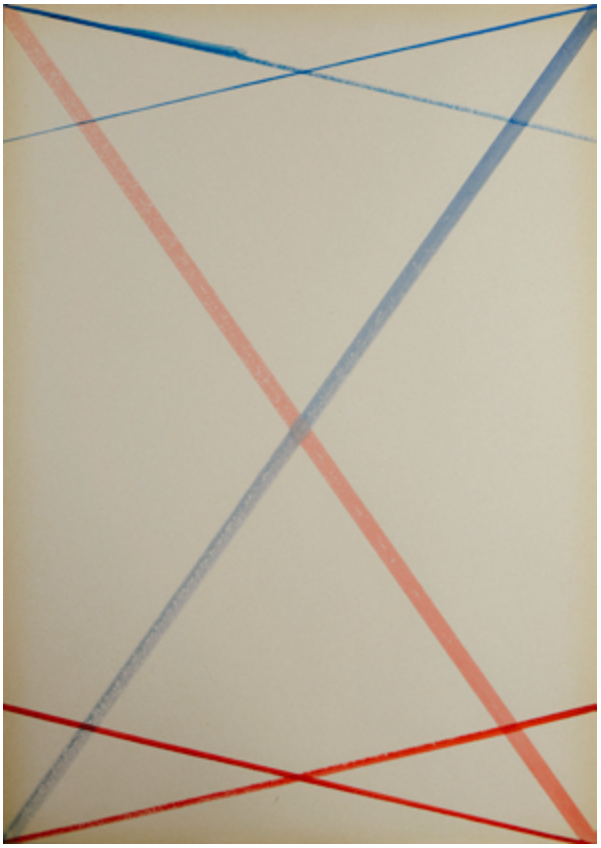
pozostałe prace:
z cyklu „Próby symetrii”, 42 × 29,7 cm, 2017/18

じしん
地震
Earthquake・Tsuna
津波緊急避難
Tsunami Evacuation
音無山
Mt. Otonashi

MARYNA MAZUR

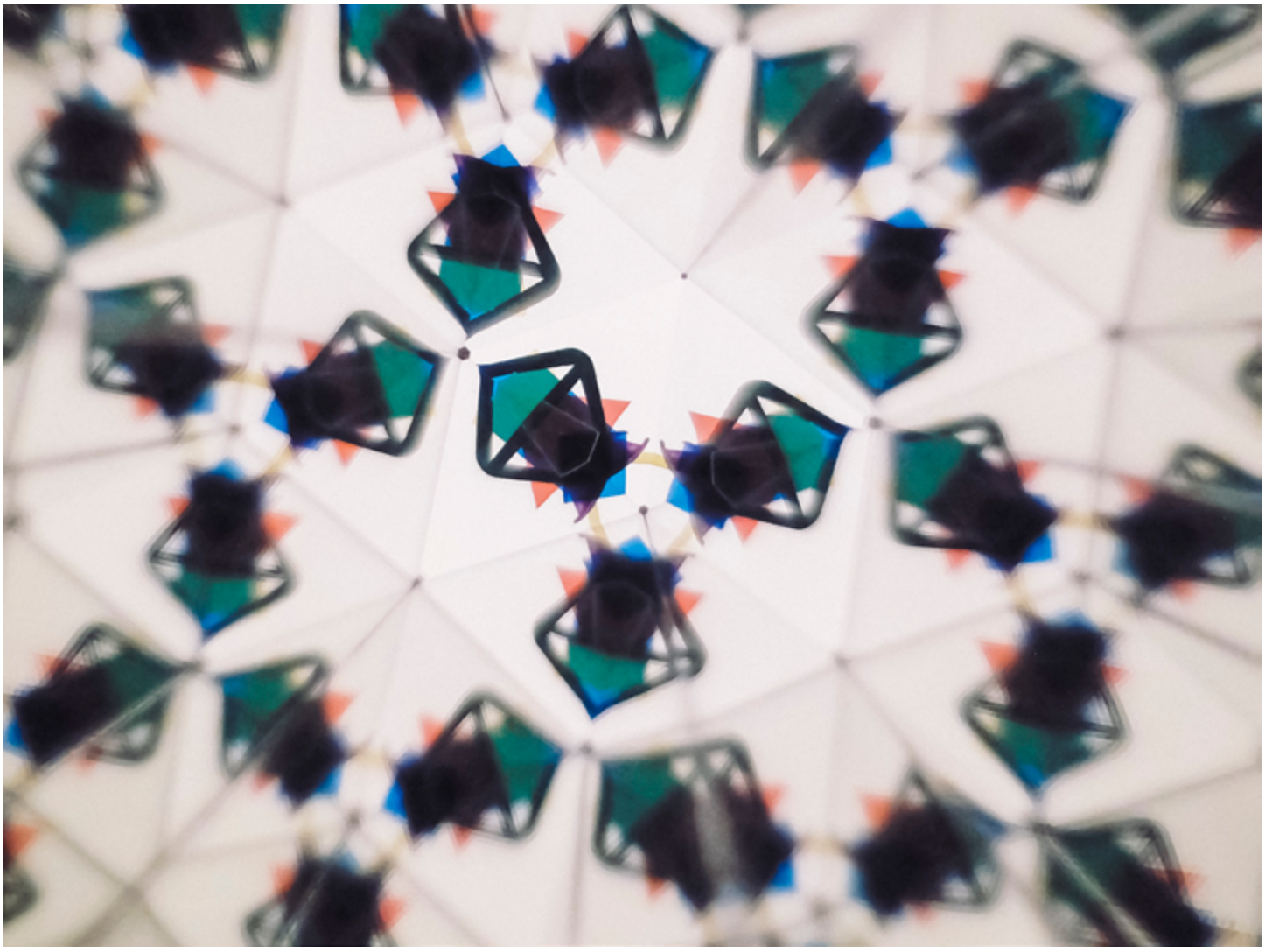
>> EAST, WEST, NORTH, SOUTH
Wschód, Zachód, Północ, Południe

Tytuł instalacji odnosi się do kategorii czasoprzestrzennych: cyklu dobowego i czterech stron świata. Do każdego z czterech kolorów przypisana jest określona pozycja Słońca względem horyzontu. Żółć i fiolet odpowiadają kierunkowi wschód-zachód, czerń i biel – kierunkowi północ-południe.
Obecne w instalacji barwy nie są doświadczane wprost, lecz za pośrednictwem skonstruowanego przeze mnie kalejdoskopu. Obraz w kalejdoskopie zmienia się zależnie od tego, w którą stronę spojrzymy. Pozwala to uwypuklić różnice między poszczególnymi barwami. Kolor istotnie wpływa na obraz w kalejdoskopie, podobnie jak zmiany światła w cyklu dobowym wpływają na nasz obraz rzeczywistości. Tę zależność odnoszę do uwarunkowanych kulturowo odmiennych znaczeń.

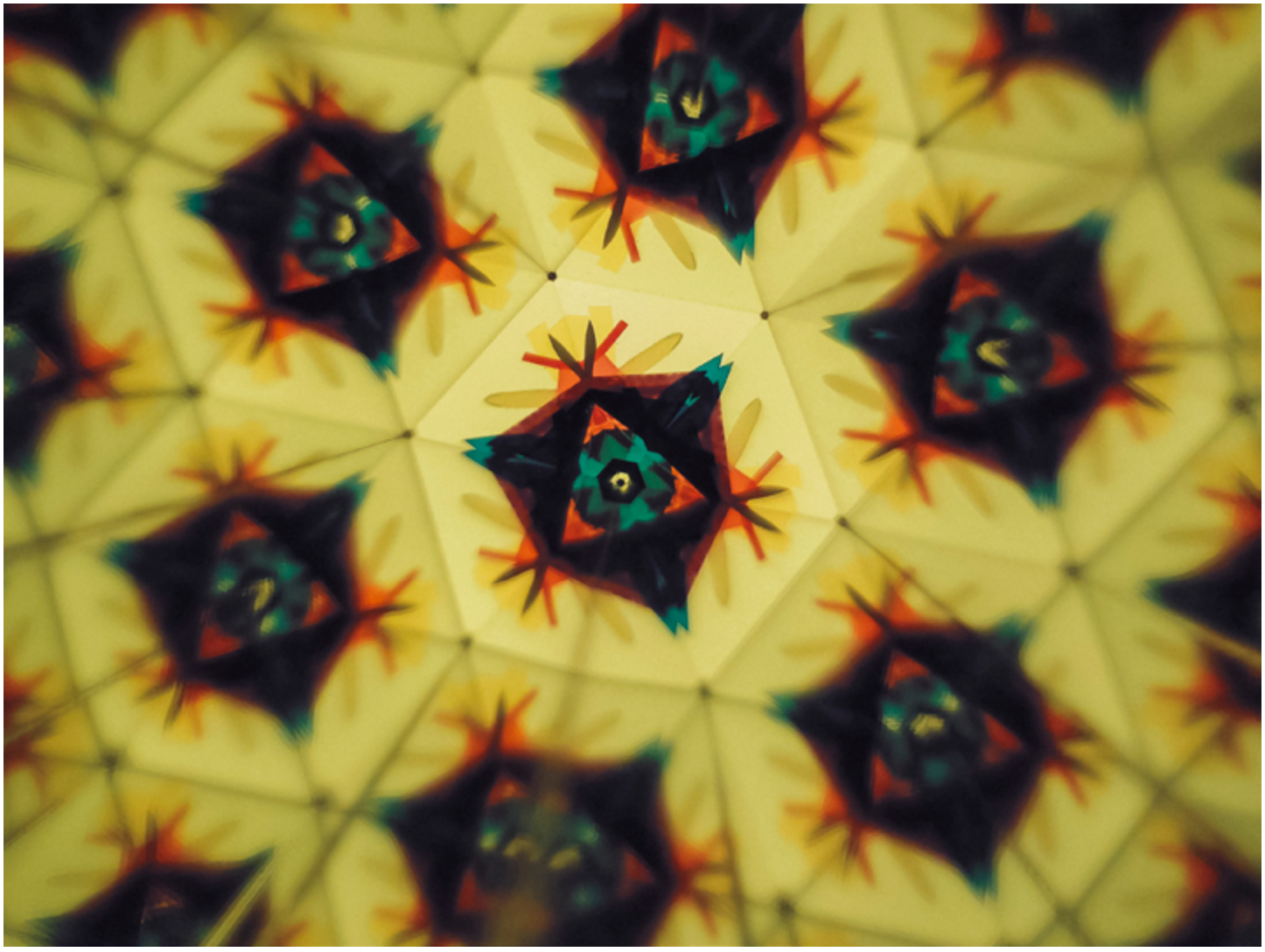
East_West_North_South_widok_wystawy East, West, North, South – widok wystawy.
4 obrazy na płótnie 140 × 120 cm; kalejdoskop 30 cm długości, 8 cm średnicy.

East_widok_z_kalejdoskopu East – widok z kalejdoskopu
West_widok_z_kalejdoskopu West – widok z kalejdoskopu
South_widok_z_kalejdoskopu South – widok z kalejdoskopu
North_widok_z_kalejdoskopu North – widok z kalejdoskopu

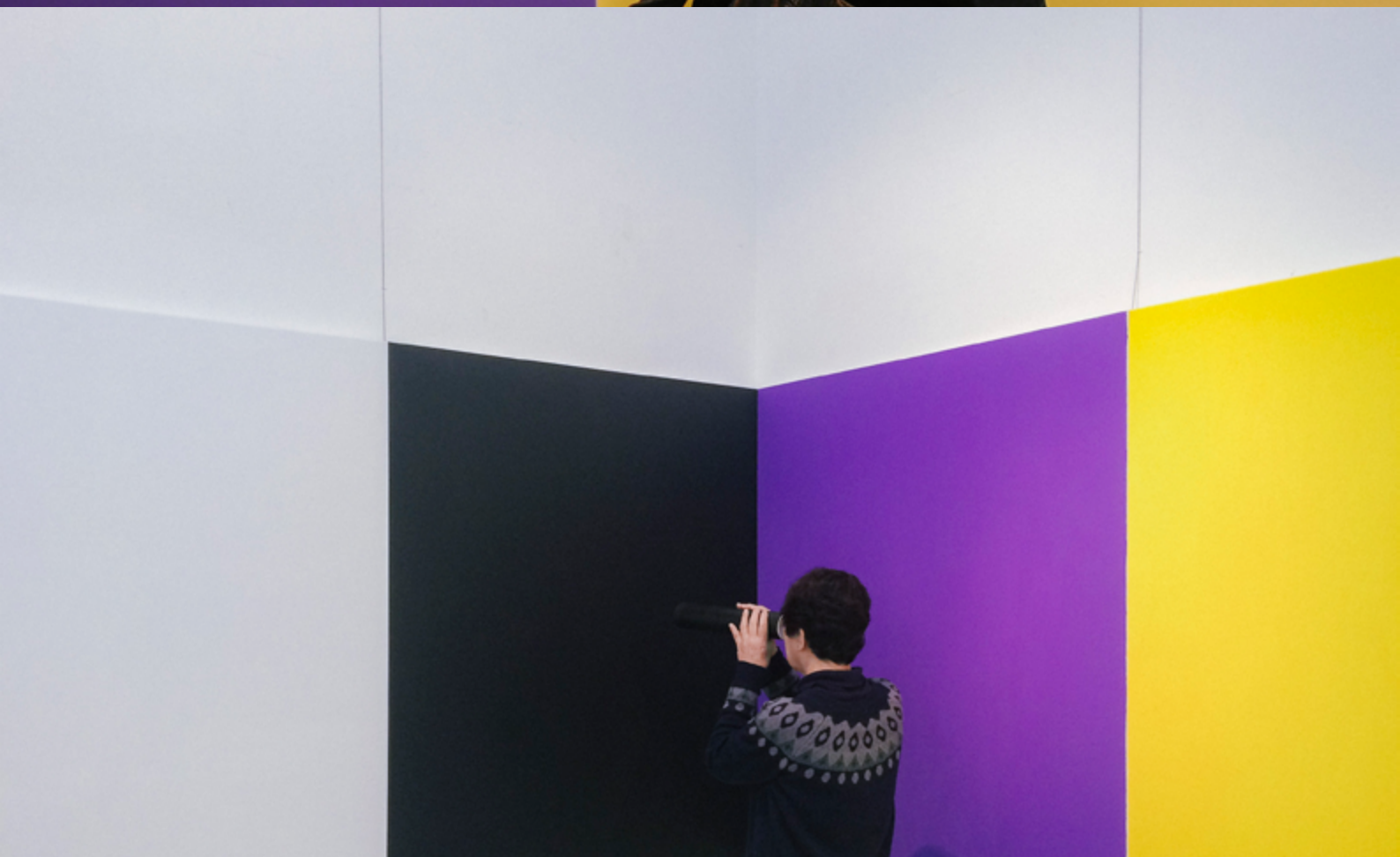

MIKOŁAJ POLIŃSKI I MISA SHIMOMURA

>> REVERSED FUGUE
Odwrócona fuga

Odwrócona fuga miała w swojej koncepcji nawiązywać do negatywowego wyobrażenia *Błękitnej fugi*, którą zrealizowałem wspólnie z Misą Shimomurą w Naprzeciw w 2008 roku. Podczas pracy idea ta jednak podlegała wielokrotnej redefinicji, przyjmując ostatecznie formę ponad trzymetrowego obrazu wykonanego suchym pigmentem i grafitem bezpośrednio na drewnianej desce. Pojęcie negatywu stało się kluczowe dla całej kompozycji partytury, dając w moim wyobrażeniu możliwości różnego lub równoległego czytania fugi. W moim zamyśle dedykowanie pracy plastycznej wykonaniu muzycznemu jest otwartym dialogiem, a ostateczny kształt utworu może przybrać nową formę.

M.P. W jaki sposób czytasz *Reversed fugue*?

MISA SHIMOMURA Ostatnio, gdy myślę o wykonaniu improwizacji muzycznej dedykowanej malarstwu, nie staram się do tego za bardzo przygotowywać. Dzieje się tak dlatego, że chcę uwolnić w przestrzeni dźwięku wrażenie, jakie daje mi obraz malarski, a jednocześnie zachować – na ile to tylko możliwe – jego „świeżość". Krótki czas przygotowania nie pozwala wówczas na dobre uformowanie utworu. W języku japońskim nazywa się to „Anbai – 塩梅". Można to porównać do dodawania soli podczas gotowania, ponieważ przypomina rozterki związane z podejmowaniem decyzji w życiu codziennym.

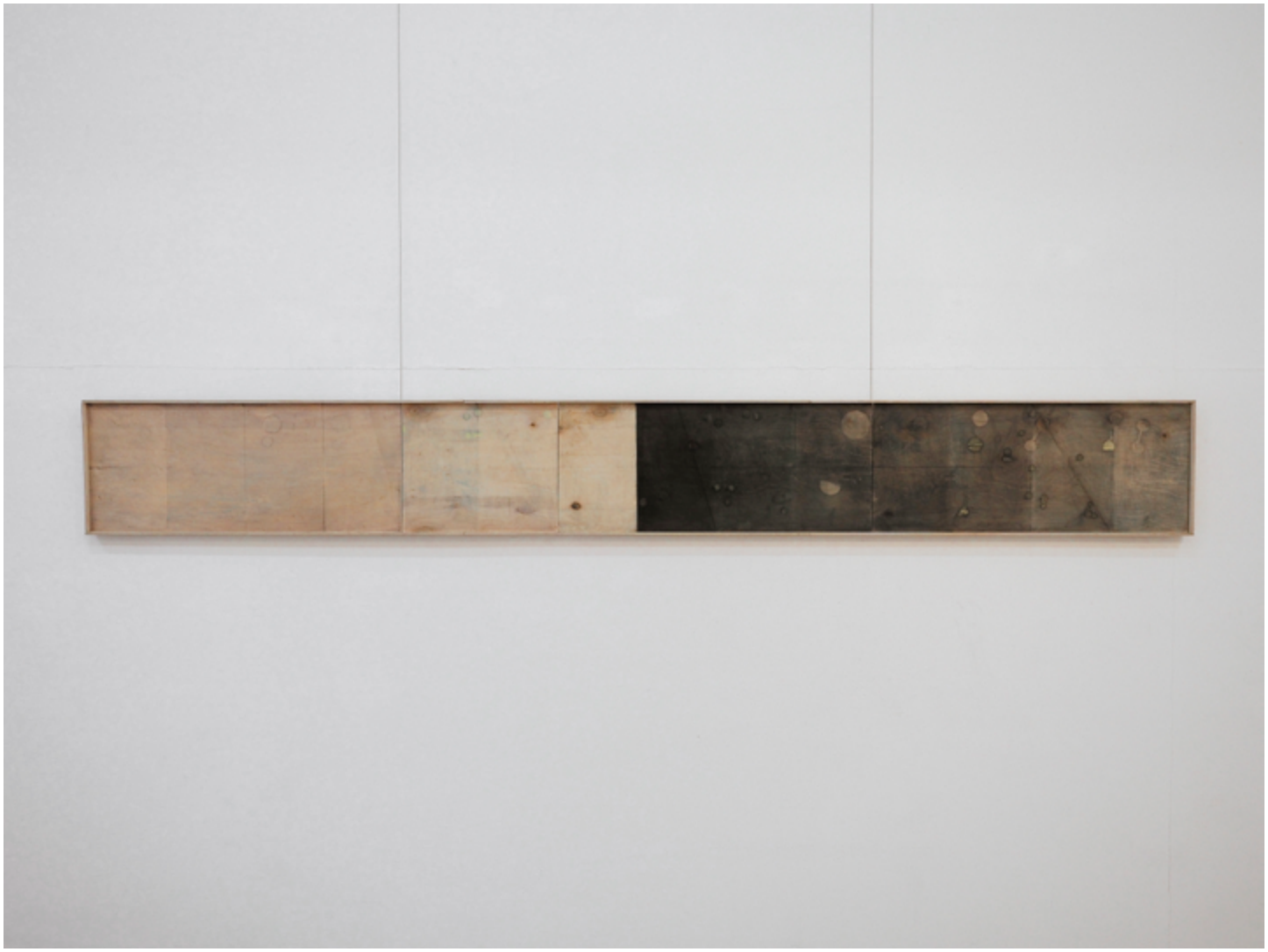
Sens improwizacji muzycznej zbliżył się do poczucia „kadru" w moim codziennym życiu. Moje pierwsze odczucie obrazu *Reversed fugue* było jak piękny odcień barwionej tkaniny „Kimono – きもの" lub jak obraz należący do starego malarstwa tuszem na desce drewnianej – „Suibokuga – 水墨画" – być może są to asocjacje głęboko zakorzenione w kulturze japońskiej. Nie muszę dodawać, że pozwoliły mi one uchwycić podczas gry na fortepianie ważną część utworu.

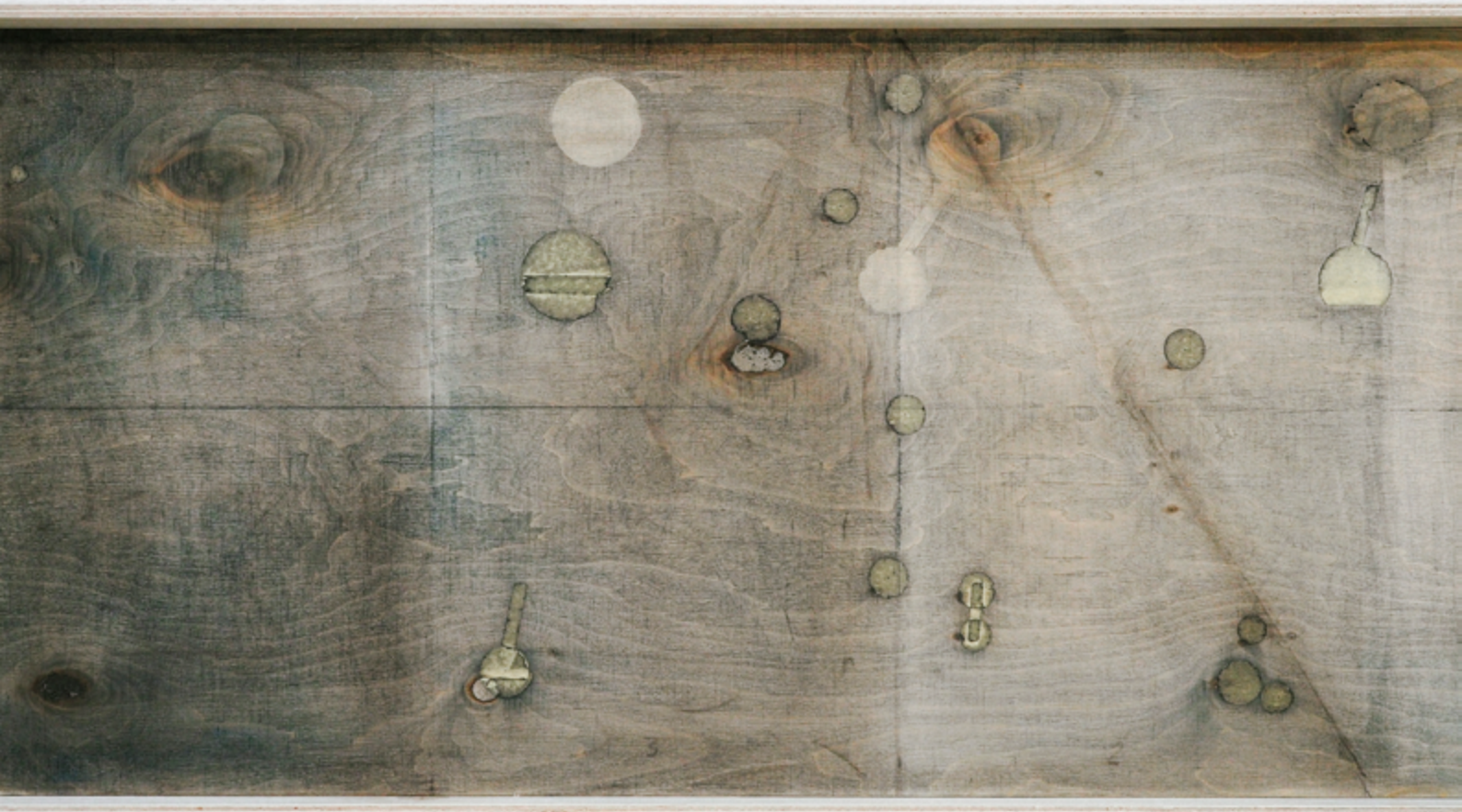
M.P. Utwór został wykonany w Ise dwukrotnie, w odstępie kilku tygodni. Jak ta interpretacja zmieniła się z Twojej perspektywy?

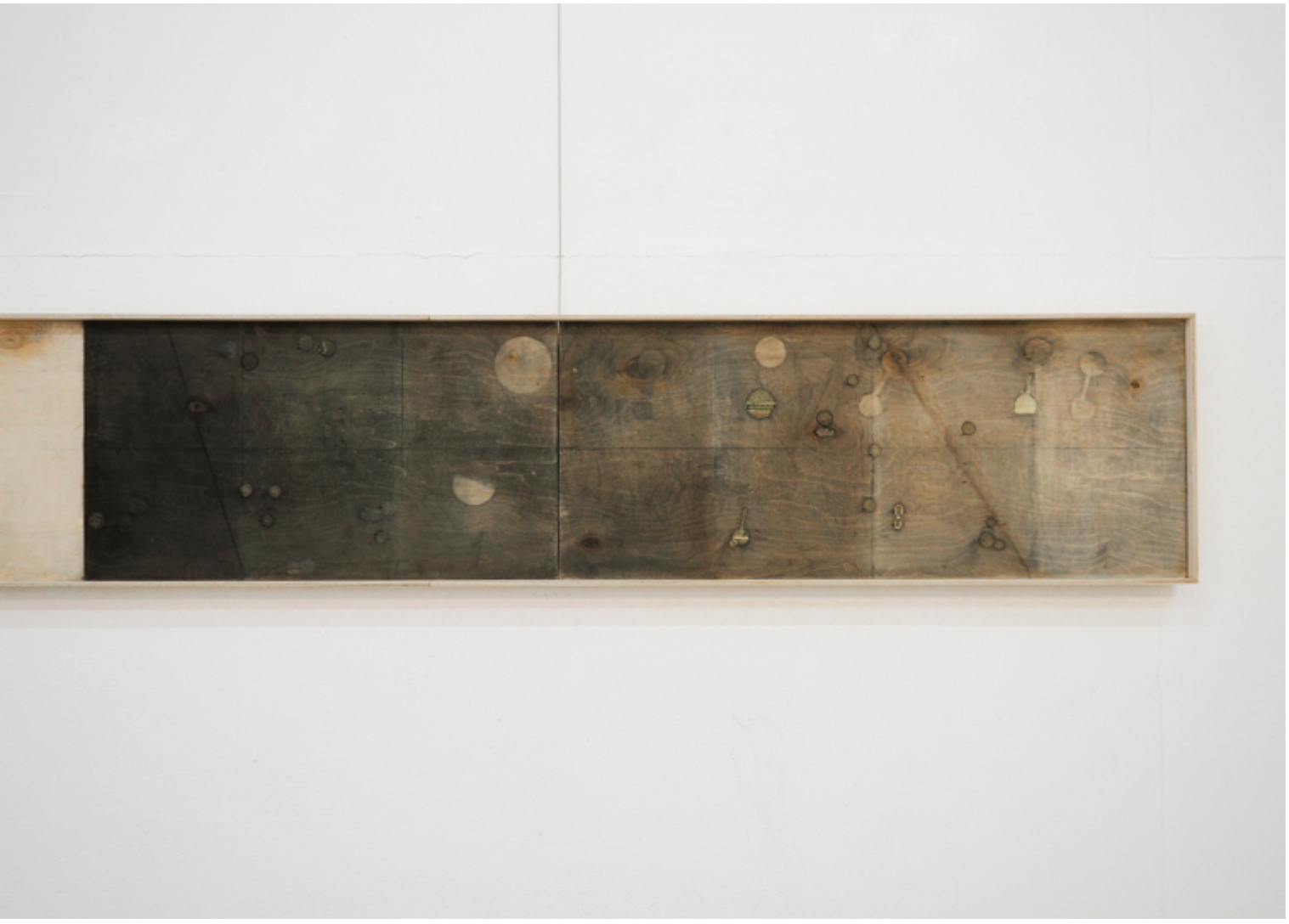
M.P. Myśląc o partyturach muzycznych, zazwyczaj podążam wzrokiem za notatkami od lewej do prawej strony. Tym razem zasugerowałam się tytułem i zamysłem utworu jako odwróconej fugi, zdecydowałam więc, aby go czytać od strony prawej do lewej, podążając intuicyjnie za odcieniami kolorów. Jednak gdy zobaczyłam pracę później, pomyślałam o zupełnie innej możliwości. Podczas ponownego wykonania utworu zaczęłam czytać odwróconą „czarną" i „białą" część fugi z dwóch stron jednocześnie. Szczęśliwie podczas wystawy mieliśmy możliwość dwukrotnego wykonania utworu i zaprezentowania dwóch wersji *Reversed fugue*.

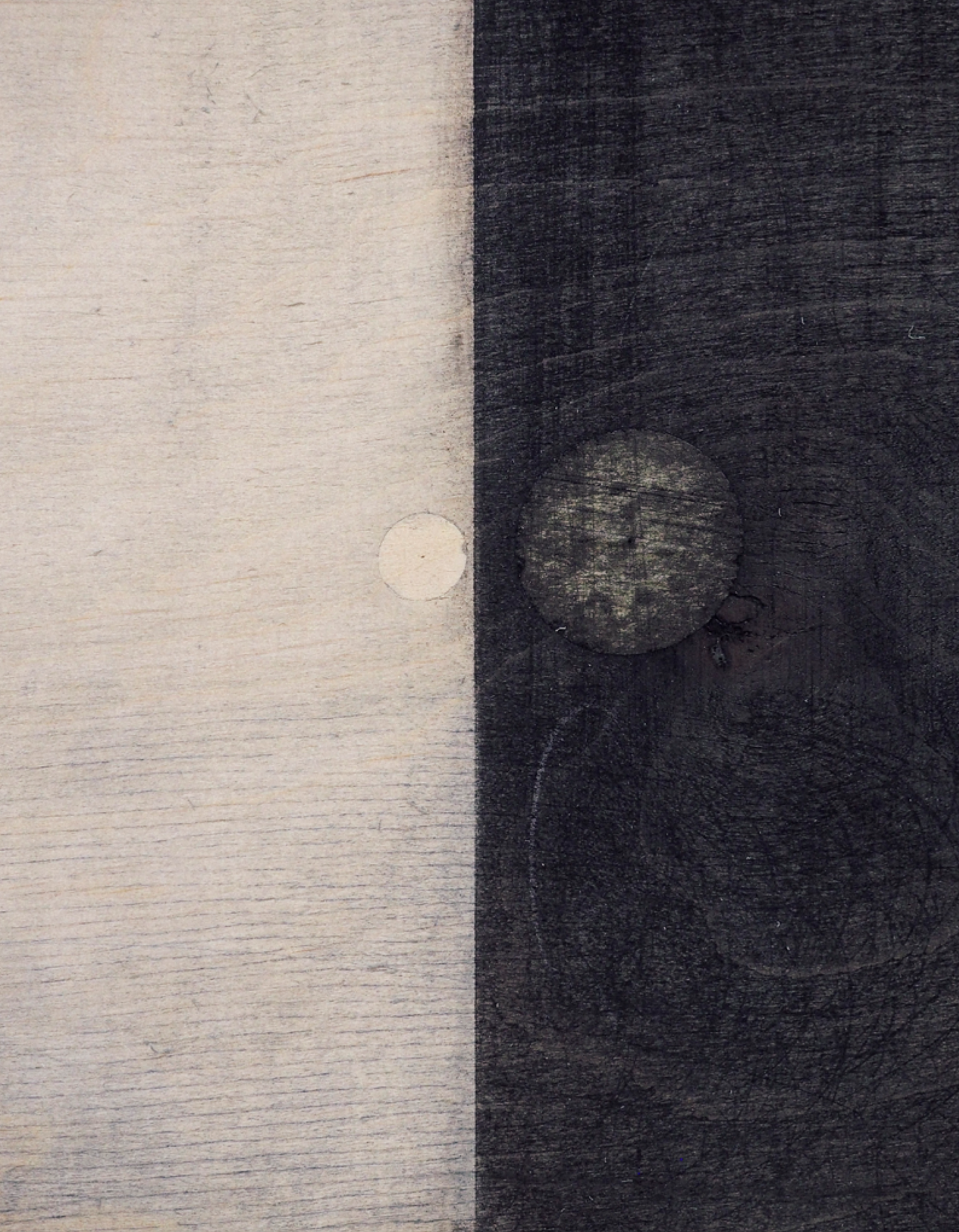
rysunek pigmentem i grafitem na sklejce 37 × 305 cm
improwizacja fortepianowa (około 9 minut)

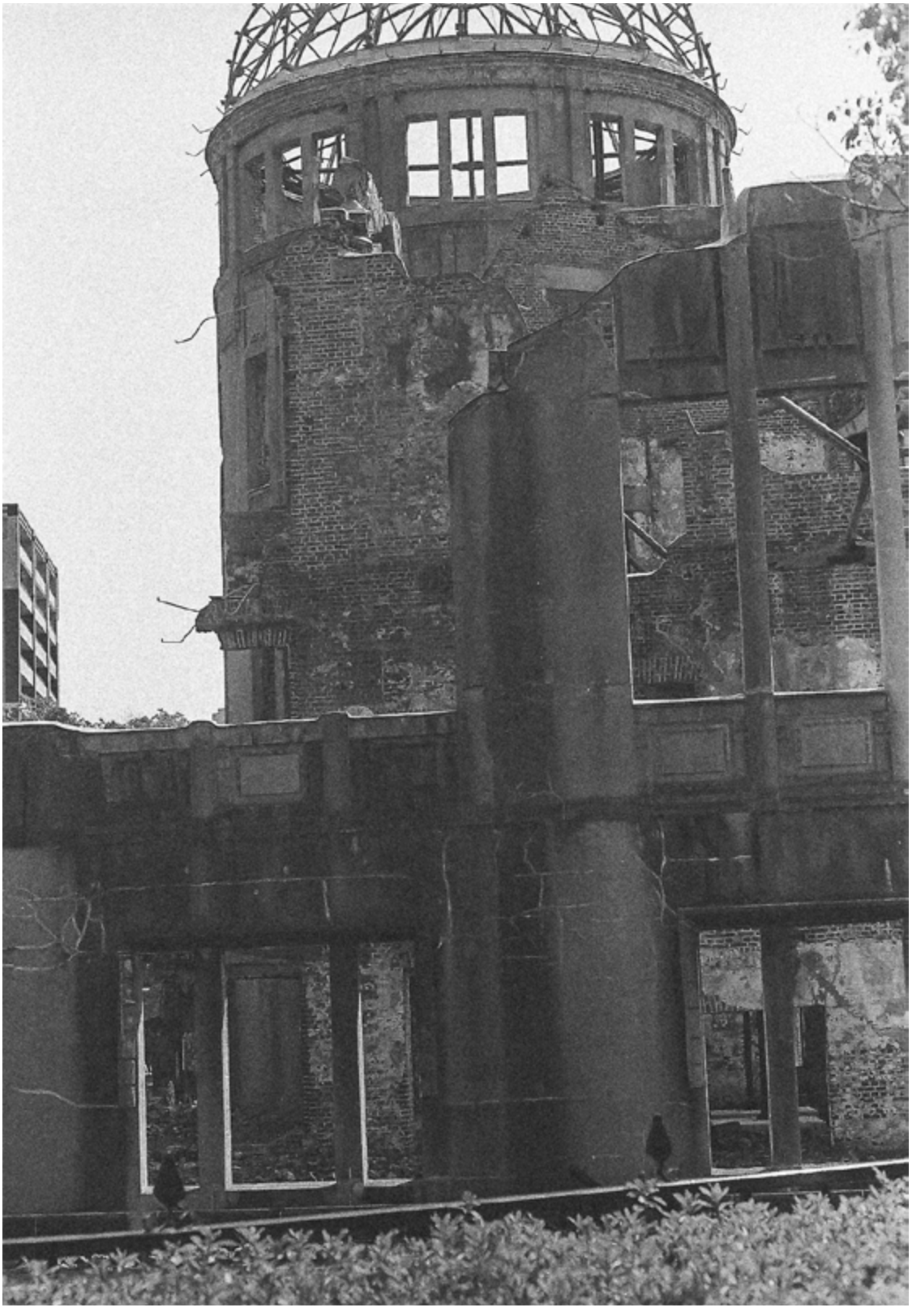

PAWEŁ POLUS

>> VANISHING THINGS
Rzeczy znikające

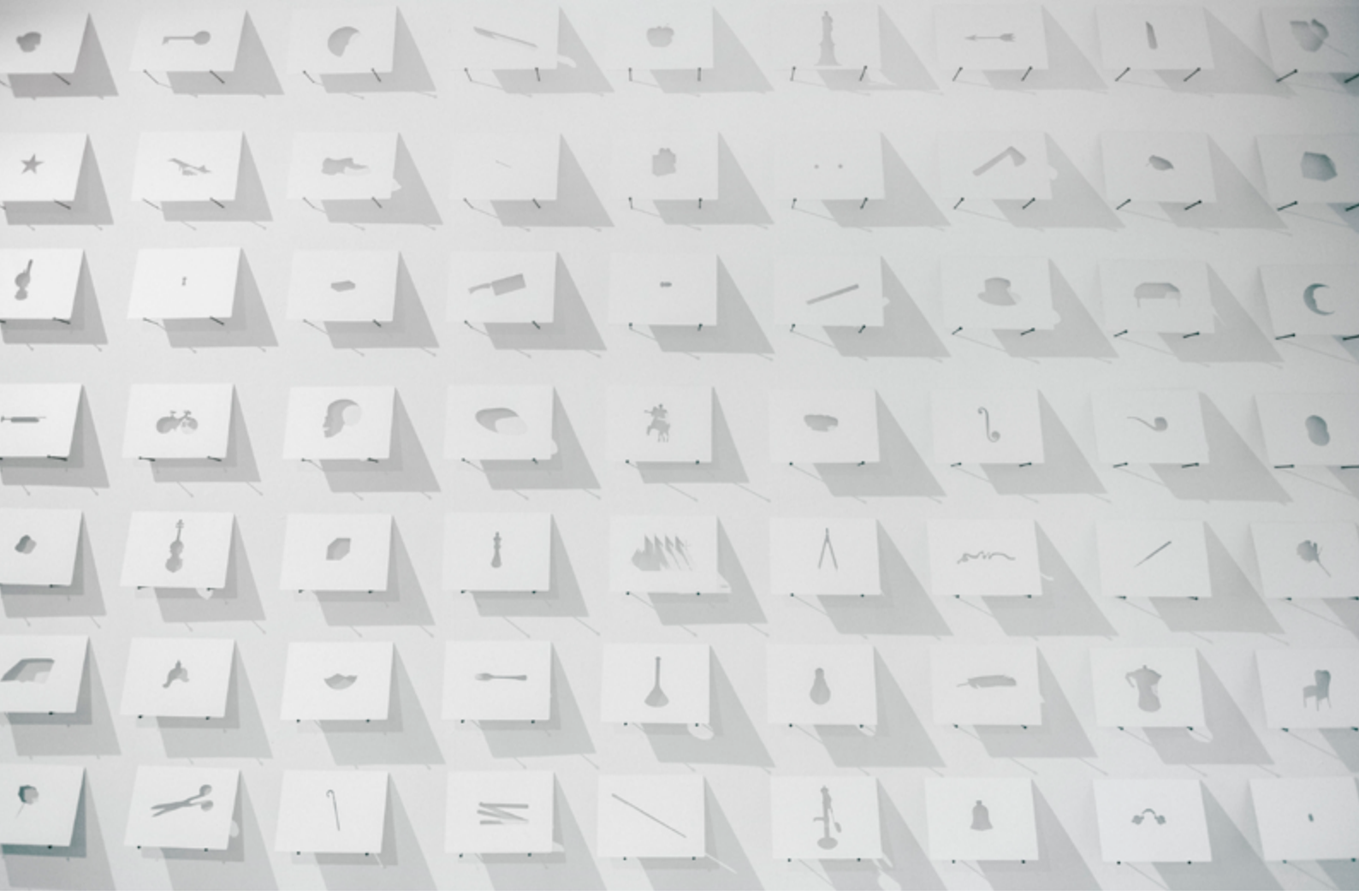
Praca stanowi zespół rysunków-przedmiotów, które prezentowane są jako *archiwum rzeczy, których nie ma* – rzeczy które zniknęły bądź zanikają. Mają one formę tekturowych plansz z wyciętą sylwetką *rzeczy*; niektóre z nich można rozpoznać jednoznacznie, jako konkretny przedmiot, inne stanowią mniej lub bardziej abstrakcyjny znak.

Wcześniejsze podobne prace dedykowałem przyjaciołom, znajomym i bliskim, sygnując je jedynie numerem i pieczątką, jako kolejną *vanished thing* (rzecz zanikła – rzecz, która zniknęła). Tak powoływane *przedmioty* można traktować jako *przedmioty-wspomnienia* lub *przedmioty-iluzje*, gdyż ich obecność uwarunkowana jest tylko poprzez pamięć lub świadomość. Istotna wydaje mi się też płaszczyzna samego języka, w którym nazwy i znaczenia prezentowanych *rzeczy* ulegają podobnemu zanikaniu.

Praca w czasie prezentacji zawsze staje się zbliżonym, ale odrębnym zespołem *przedmiotów-iluzji*. Stanowią o tym warunki przestrzenne, w tym kontekst miejsca, w jakim zostają wystawione. „Rzeczy zanikające", które zostały przedstawione w Contemporary Art Museum Ise w Japonii, również zostały wybrane i zaprezentowane z myślą o tym szczególnym miejscu.

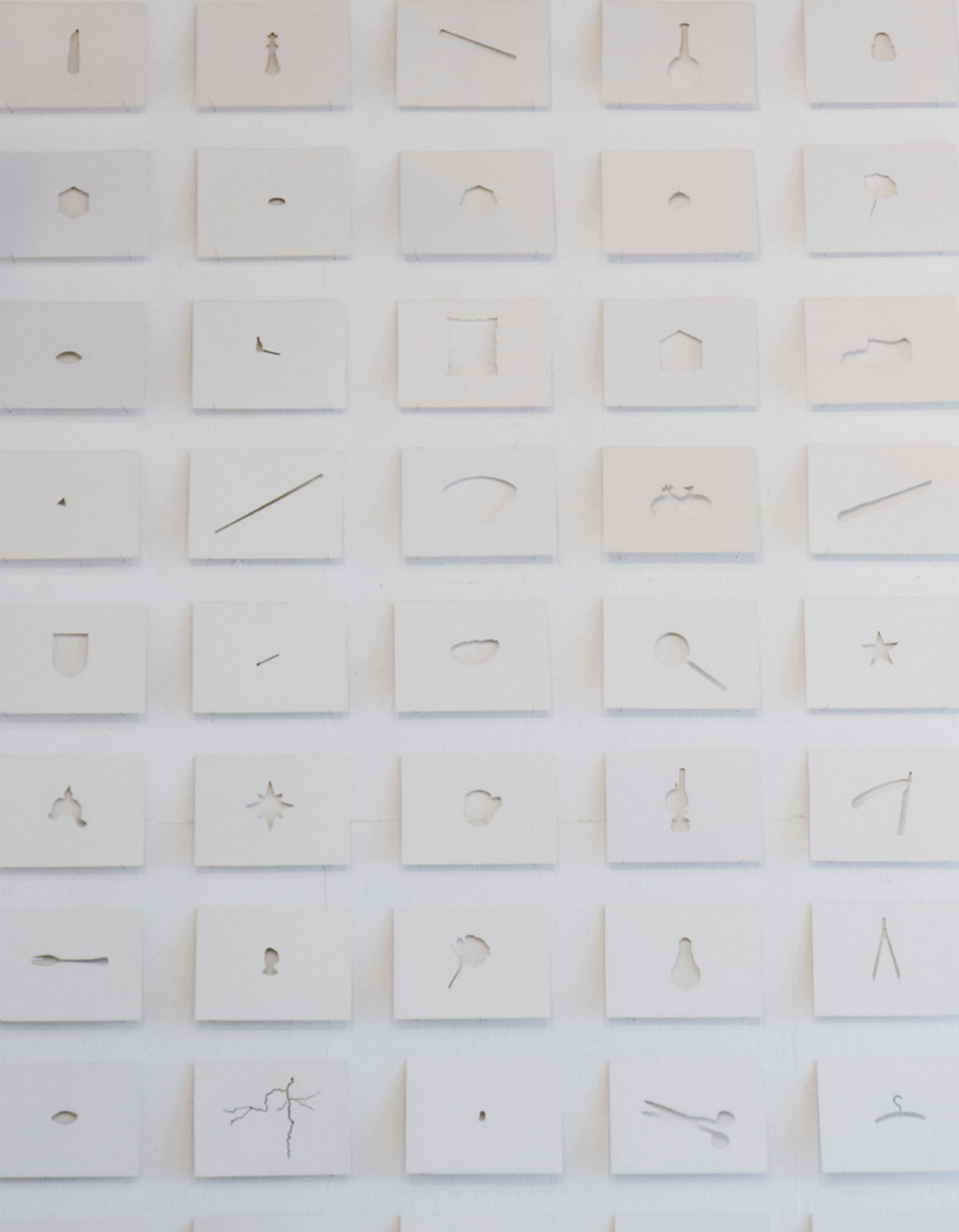

pojedynczy obiekt – rysunek na białej tekturze 22 × 30 cm
(prezentowanych 135 prac)

幸せを呼ぶ
絆の鐘

JAROSŁAW SZELEST

>> COMMEMORATIONS
Utrwalenia

Prace nad tym cyklem rozpocząłem w 2012 roku od wykonania trzydziestu sześciu par obiektów. Elementy te powstawały w wybranych przez mnie miejscach. Proces utrwalania obrazów odbywał się zarówno na powierzchni płótna, jak i w naczyniu-kuwecie, w pozycji wertykalnej. Po zakończeniu tego procesu podnosiłem zarówno sam obraz, jak i naczynie, w którym był on wcześniej zanurzony. Zaskakująca dla mnie stała się relacja wzajemnego dopełniania się obu obiektów.

Fascynowały mnie stadia transformacji, jakim ulegały poszczególne obrazy po zakończeniu fizycznego procesu zapisu, wymykając się moim początkowym wyobrażeniom i zyskując swoisty stan niezależności. W moim rozumieniu powołane przez mnie obiekty zaczynały żyć własnym niezależnym życiem.

Doświadczenie pracy nad *Commemorations* przyniosło refleksję nad znaczeniem zdarzeń losowych i akceptację przypadków w procesie twórczym.

„UTRWALENIE”
Czas trwania:
96 godzin

Materiały:
płótno bawełniane, drewno sosnowe,
sklejka, farba antykorozyjna

Miejsce procesu:
Pobiedziska / Polska
2018

Wymiary:
płótno; 150×150×10 cm
obiekt malarski — „kuweta”; 155×30×15 cm
rama drewniana z podpisem; 30×21 cm

「定着」
工程期間
96時間
素材
コットンキャンバス、パイン木材、
合板、錆止め材
場所
ポビディスカ／ポーランド
2018年

特急 名古屋 6両 E01
普通 伊勢中川 2両 M01
特急 大阪上本町 4両 D03
（ご乗車には特急券が必要です）
各駅にとまります
（ご乗車には特急券が必要です）
4
非常通報
SOS
危険！ながらスマホ

KOMCERT

Japońscy artyści którzy wzięli udział w koncercie 01.04.2018

Misa Shimomura
Saikou Miyajima
Norihiro Araki
Eisuke Oooka

YAMAHA

NOTY BIOGRAFICZNE

MARYNA MAZUR
Ur. w 1982 r. w Pińczowie. Absolwentka Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu. Zajmuje się grafiką, malarstwem i fotografią. Asystentka w Pracowni druku wklęsłego i wypukłego w Instytucie Sztuk Wizualnych Uniwersytetu Zielonogórskiego. Zatrudniona także jako adiunkt w III Pracowni Grafiki na Uniwersytecie Artystycznym w Poznaniu. Mieszka i pracuje w Poznaniu.

NATALIA BRANDT
Ur. w 1983 r. w Wągrowcu. Absolwentka Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu. Zajmuje się malarstwem, rysunkiem oraz instalacją przestrzenną. Jest adiunktem w V Pracowni Rysunku na Uniwersytecie Artystycznym w Poznaniu. Mieszka i pracuje w Poznaniu.

WOJCIECH GORĄCZNIAK
Ur. w 1976 r. w Poznaniu. Absolwent Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu. Zajmuje się malarstwem i rysunkiem. Prowadzi VIII Pracownię Malarstwa na Uniwersytecie Artystycznym w Poznaniu. Mieszka w Poznaniu.

MIKOŁAJ POLIŃSKI
Ur. w 1977 r. w Poznaniu. Absolwent Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu, studiował w Universität der Künste w Berlinie. Zajmuje się malarstwem, rysunkiem, instalacją przestrzenną, związkami miedzy sztukami wizualnymi a muzyką i dźwiękiem. Prowadzi XVI Pracownię Rysunku na Uniwersytecie Artystycznym w Poznaniu. Mieszka i pracuje w Poznaniu i Berlinie.

PAWEŁ POLUS
Ur. w 1979 r. w Wągrowcu. Absolwent Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu. Zajmuje się grafiką, rysunkiem, malarstwem, instalacją przestrzenną i książką artystyczną. Pedagog na Uniwersytecie Artystycznym w Poznaniu (Adiunkt w IV Pracowni Rysunku). Mieszka i pracuje w Poznaniu.

MISA SHIMOMURA
Ur. w 1977 r. w Mie w Japonii. Pianistka, kompozytorka i improwizatorka. Zajmuje się głównie swobodną improwizacją i działaniami w obszarze sztuki współczesnej. W latach 1999—2006 wraz ze skrzypkiem i improwizatorem Saikou Miyajimą tworzyła w Kyoto duet neoklasyczny THIS=MISA×SAIKOU. Zainteresowana jest również relacją między przestrzenią a dźwiękiem, jak również eksperymentami z nowymi instrumentami muzycznymi. Obecnie mieszka i pracuje w Belinie.

JAROSŁAW SZELEST
Ur. w 1975 r. w Lublinie. Absolwent Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu. Zajmuje się rysunkiem, malarstwem i instalacją przestrzenną. Jest adiunktem w XVI Pracowni Rysunku na Uniwersytecie Artystycznym w Poznaniu. Mieszka i pracuje w Poznaniu.

Tytuł
Widzenie odwrócone (Reversed Seeing)

Autorzy tekstów
Natalia Brandt, Wojciech Gorączniak,
Maryna Mazur, Mikołaj Poliński, Paweł Polus,
Misa Shimomura, Jarosław Szelest

Redakcja i koncepcja wydawnictwa
Mikołaj Poliński

Projekt Graficzny
Szymon Sznajder

Recenzja
Agnieszka Rożnowska-Jasiewicz

Zdjęcia
Natalia Brandt, Wojciech Gorączniak,
Maryna Mazur, Mikołaj Poliński, Paweł Polus,
Misa Shimomura, Jarosław Szelest

Japońscy artyści, którzy wzięli udział w koncercie 01.04.2018
Misa Shimomura, Saikou Miyajima, Norihiro Araki, Eisuke Oooka

Instytut Sztuk Wizualnych UZ

UNIWERSYTET ZIELONOGÓRSKI

ISW (Instytutu Sztuk Wizualnych), oraz UZ (Uniwersytetu Zielonogórskiego)
współfinansowane przez Instytut Sztuk Wizualnych Uniwersytetu Zielonogórskiego

Wydawca
Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu, Wydział Malarstwa i Rysunku, 2018

ISBN — 978-83-66015-02-9

UAP | POZNAŃ

Publikacja współfinansowana ze środków na utrzymanie
potencjału badawczego w ramach działalności statutowej
Wydziału Malarstwa i Rysunku Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu.